

ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ КИРИЧЕНКО

Статтю присвячено пам'яті видатного українського математика і педагога, одного із засновників кийвської школи теорії зображень і теорії кілець, професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимира Васильовича Кириченка.

Ключові слова: українські математики.

2 квітня 2019 року перестало битись серце видатного українського математика і педагога, одного із засновників кийвської школи теорії зображень і теорії кілець, професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимира Васильовича Кириченка.

Володимир Васильович народився в Пензі у 1942 році в сім'ї військовослужбовця. У 1964 році з відзнакою закінчив Київський університет. Після закінчення аспірантури в Інституті математики АН УРСР, у 1968 році успішно захистив кандидатську дисертацію в Ленінградському відділенні Математичного інституту імені В.О. Стеклова на тему «Зображення спадкових, цілком розкладних та басових порядків». Науковим керівником Володимира Васильовича був відомий алгебраїст, член-кореспондент АН СРСР, професор Д. К. Фаддєєв. Докторську дисертацію «Модулі та структурна теорія кілець» Володимир Васильович успішно захистив у 1986 році в Московському державному університеті імені М. В. Ломоносова.

У вересні 1967 року Володимир Васильович почав працювати на посаді асистента на механіко-математичному факультеті Київського університету (нині Київський національний університет імені Тараса Шевченка). В цьому університеті він пропрацював до 2018 року

© Олійник А. С., Олійник Б. В., 2019

ку, послідовно обіймаючи посади асистента, доцента, професора кафедри алгебри та математичної логіки, завідувача кафедри геометрії, професора кафедри геометрії та старшого наукового співробітника науково-дослідної частини університету. За цей час Володимир Васильович виховав не одне покоління математиків. Його лекції були надзвичайно харизматичними і цікавими. Багато років Володимир Васильович читав курс «Аналітична геометрія» для студентів-першокурсників механіко-математичного факультету. Один з його підручників для студентів, опублікований у співавторстві, і чотири видання збірника задач за його редакцією були написані саме на основі цього курсу. Зараз цей підручник і збірники задач активно використовуються викладачами і студентами багатьох українських вищих навчальних закладів.

Володимир Васильович брав активну участь у створенні й розвитку відомої у всьому світі Київської алгебраїчної школи, керуючи науковою роботою студентів, аспірантів, консультуючи докторантів. Під його керівництвом захищено 36 кандидатських дисертацій, вісім його учнів захистили докторські дисертації.

Одними з найвідоміших наукових результатів Володимира Васильовича є результати про однорядні кільця. Використовуючи ідею П. Габрієля про вивчення скінченновимірних алгебр за допомогою орієнтовних графів (сагайдаків), він ввів поняття сагайдака для деяких класів кілець. Це дозволило розробити повну та завершену структурну теорію таких важливих класів кілець, як спадкові, напівдосконалі, напівланцюгові та напівдистрибутивні, повністю описати будову нетерових кілець, над якими всі скінченнопороджені модулі є напівланцюговими. Загалом Володимиром Кириченком було опубліковано понад 250 наукових праць. Його монографію «Конечномерные алгебры», написану у співавторстві з Ю. А. Дроздом [1], було перекладено китайською, іспанською та англійською мовами. Вона є визнаною класичною працею

з теорії асоціативних алгебр. Володимир Васильович є співавтором монографій [2–5], в яких зокрема наведено і його основні наукові результати.

Багато сил і енергії Володимир Васильович віддавав науково-організаційній роботі. Він був одним із засновників найвідомішого українського алгебраїчного журналу «Algebra and Discrete Mathematics» та членом редколегій багатьох наукових журналів і видань, серед яких «Український математичний журнал», «Известия Гомельского государственного университета имени Ф. Скорины», «Buletinul Academiei de Stiinte a Republicii Moldova», «Математичні Студії», «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Математика. Механіка», «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія фізико-математичні науки», «Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова».

Володимир Васильович був одним з ініціато-

рів проведення Міжнародних алгебраїчних конференцій в Україні, що регулярно відбуваються раз на два роки, та організатором ряду міжнародних алгебраїчних конференцій.

За плідну багаторічну наукову, науково-педагогічну, науково-організаційну діяльність Володимира Васильовича було відзначено преміями і нагородами: в складі групи вчених Державною премією України в галузі науки і техніки за цикл наукових праць «Зображення алгебраїчних структур і матричні задачі в лінійних та гільбертових просторах» (2007), Подякою Президента України (2009), медаллю імені М. В. Остроградського (2001), Почесними грамотами Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2002, 2007). У червні 2011 року Володимир Васильовичу було присвоєно звання заслуженого професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Похований Володимир Васильович у Києві на Байковому кладовищі.

Список літератури

1. Дрозд Ю. А., Кириченко В. В. Конечномерные алгебры. Київ : «Вища школа», 1980. 192 с. (перекладена на китайську (1984), іспанську та англійську (1994, видавництво Springer-Verlag) мови).
2. Gubareni M., Kirichenko V. V. Rings and modules. Czestochowa : Wydawnictwo politechniki Czestochowskiej, 2001. 308 p.
3. Hazewinkel Michiel, Gubareni Nadiya, Kirichenko V. V. Algebras, rings and modules. Vol. 1. Mathematics and its Applications, 575. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, 2004. 380 p.
4. Hazewinkel Michiel, Gubareni Nadiya, Kirichenko V. V. Algebras, rings and modules. Vol. 2. Mathematics and Its Applications, 586. Springer, Dordrecht, 2007. 400 p.
5. Hazewinkel Michiel, Gubareni Nadiya, Kirichenko V. V. Algebras, Rings and Modules. Lie Algebras and Hopf Algebras. AMS, Math. Surveys and Monographs, v. 168. Providence, Rhode Island, 2010, 412 p.

References

1. Yu. A. Drozd and V. V. Kyrychenko, *Konechnomernye alhebry* (Vyshcha shkola, Kyiv, 1980).
2. N. Gubareni and V. V. Kirichenko, *Rings and modules* (Wydawnictwo politechniki Czestochowskiej, Czestochowa, 2001).
3. Michiel Hazewinkel, Nadiya Gubareni and V. V. Kirichenko, *Algebras, rings and modules. Vol. 1. Mathematics and its Applications* (Dordrecht, Kluwer Academic Publishers, 2004).
4. Michiel Hazewinkel, Nadiya Gubareni and V. V. Kirichenko, *Algebras, rings and modules. Vol. 2. Mathematics and Its Applications* (Dordrecht, Springer, 2007).
5. Michiel Hazewinkel, Nadiya Gubareni and V. V. Kirichenko, *Algebras, Rings and Modules. Lie Algebras and Hopf Algebras* (Rhode Island, Providence, 2010).

A. Oliynyk, B. Oliynyk

VOLODYMYR VASYLOVYCH KYRYCHENKO

The paper is dedicated to the memory of an outstanding ukrainian mathematician and teacher, one of the founders of Kyiv school of representation theory and ring theory, professor of Taras Shevchenko National University of Kyiv Volodymyr Vasylovych Kyrychenko.

Volodymyr Vasylovych was born in 1942 in Penza. He graduated Kyiv University with honors in 1964. He defended his PhD thesis “Representations of hereditary, completely decomposable and Bass orders” under the supervision of D.K. Faddeev. He defended his habilitation “Modules and structural theory of rings” in 1986.

He started to work at Kyiv University as an assistant of the Algebra and Mathematical Logic Department in 1967. Since then he served as an Associate Professor and Professor of the Algebra and Mathematical Logic Department. He was the head of the Geometry Department from 1988 till 2016.

His main scientific results lay in the field of structural ring theory. In particular, he introduced the notion of the quiver for some special classes of rings and developed the structural theory of hereditary semiserial semidistributive rings. He is the author of about 250 scientific papers and 5 fundamental monographies. In his monographies the theory of semiperfect rings is presented by means of corresponding quivers. The monography "Finite dimensional algebras" written jointly with professor Y. Drozd is regarded one of the classical works in algebra and translated from Russian to Chinese, English and Spanish.

He was an outstanding teacher and 36 PhD thesis were defended under his supervision. His lectures on analytical geometry and ring theory were always top ranked among students.

Professor Kyrychenko was one of the founders of the journal "Algebra and Discrete Mathematics". He was an editor of a couple of mathematical journals. In 1997 he was one of the founders of the series of international algebraic conferences in Ukraine that were conducted every two years. Since that he was one of the main organizers of each of them.

Keywords: Ukrainian mathematicians.

Матеріал надійшов 16.08.2019